

Õppeprogramm „MAJANDUS“ I kooliastmele

Programmi sihtgrupp: I kooliaste

Programmi tutvustus:

Programmi eesmärgiks on selgitada lastepäraselt (eakohaselt) majanduse mõistet ja selle laiahaardelisust. Tutvustada lastele igapäevaelu seoseid majandusega – tarbimisvalikud, soovid vs tegelikud võimalused. Programmi tegevused on planeeritud nii, et neid on võimalik viia läbi nii õues kui siseruumides (kui ilm ei soodusta õuesõpet).

Õppeaine: majandusõpetus, ühiskonnaõpetus, ajalugu, matemaatika, loodusõpetus

Teema, alateemad: majandus, kauplemine, tarbimine, raha

Klass, kooliaste: I kooliaste, 2-3 klass

Programmi eesmärk: majanduse mõiste ja olemuse selgitamine läbi arutelude, töölehe täitmise ja mängude.

Õpioskused: kuulamine, arutlemine, grupis töötamine, ühiskondliku elu seoste mõistmine, sündmuste ja nähtuste tervikuna tajumine

Mõisted: majandus, kaup, teenus, ost, müük, vahetus, vajadus, tarbimine, tootmine, raha, verimimine

Vajalikud õppevahendid: töölehed, pliiatsid, kirjutusalused

Programmi kestvus ja läbiviimise aeg: 2 h, aastaringelt

Programmi „Majandus“ I kooliastmele kirjeldus:

1. Sissejuhatus programmi. Ajalooline taust naturaalmajanduse ajast, mil ei olnud võimalik poest kõike tarvilikku soetada, vaid pidi oma majapidamise raames vastavate oskustega nn tootma tarviliku.
Küsimused grupile arutelu tekitamiseks ja kaasamõtlemiseks: Kust saadi siis ehitusmaterjali, toitu, riideid, tööriistu jm? Kust neid esemeid tänapäeval saadakse? Kas mets/loodus oli tollal inimestele oluline? Kas olulisem kui tänapäeval? Miks? Mida mets/loodus inimestele vanasti pakkus? Kas ka praegu? Mida saame täna metsast/loodusest? Kas mets/loodus pakub meile midagi sellist, mida me poest osta ei saa?
Mõtiskluse mäng: Osalejad on ringis. Iga osaleja mõtleb, mida tema majapidamine (tema ise või tema vanemad) „toodab“? Midagi sellist, mida saab reaalselt raha vastu vahetada. Kordamööda öeldakse oma „toode“. Retkejuht lisab vajadusel omapoolse kommentaari.
2. Majanduse mõiste. **Majandus** on inimtegevus, mille eesmärk on tagada inimestele vajalike kaupade ja teenuste tootmine, vahetus, jaotus ja tarbimise võimalus. Mõiste ja selles esinevate sõnade tähenduse selgitamine. Osapooled – kauba/teenuse pakkuja ja tarbija. Kauplemine.
Arutelu: Kas teie olete kaubelnud? Millega? Kas olete ise olnud müüa/ostja?
Täidame töölehel vastava osa.
3. Mis on raha? Majandusest rääkides on oluline roll rahal kui mõõdetaval suurusel. Raha ajaloolises plaanis, rahana kasutusel olnud esemed, kaubad. Rahana kasutusel olnud väärismetallid ning müntide verimimine. Paberraha

Vapramäe-Vellavere-Vitipalu Sihtasutus. Koostas Taive Pärnmäe.

Õppeprogrammi koostamist toetas SA Keskkonnainvesteeringute Keskus

Õppeprogramm „MAJANDUS“ I kooliastmele

kasutuselevõtt. Raha turvaelemendid. Eestis käibel olnud/olevad rahad (margad, kroonid, rublad, eurod). Raha kui maksevahend, arvestusühik, vahetusvahend.

Täidame töölehel vastava osa.

4. Tarbimine, tarbija – mõiste. Milliseid kaupu/teenuseid tarbime igapäevaselt, mõtlemata, et needki on tegelikult kaubad/teenused. Ratsionaalne tarbimiskäitumine, piiratud eelarve. Küsimused grupile: milline tarbimiskäitumine on mõistlik ja milline mitte? Näited osalejate poolt ning retkejuhipoolsed kommentaarid vajadusel.

Täidame töölehe vastava osa (sh matemaatika ülesanded).

Viimase ülesande puhul võimalik tuua võrdlevaid näiteid sellest, mis juhtub, kui loobuda ühe asja ostmisel teise asja kasuks (eluks vajalikud kulutused vs mugavuskaubad, hetkel popid mänguasjad jm).

Järeldusena saame välja tuua tõe, kui loobuda mingiks hetkeks teatud sisseharjunud tarbimiskäitumisest, saame endale lubada ka midagi muud.

5. Programmi kokkuvõte. Lõpuring, iga osaleja ütleb ringis 2 asja: mis ta tänasest programmist uut õppis/teada sai ning mis kõige rohkem meeldis.